

Svar på remiss till fritidsförvaltningen

— Angående tankarna på att höja bidragsåldern från 4 år till 7 år inom fritidsförvaltningen

Att höra att bidragsåldern är på förslag att höjas från 4 år till 7 år är en chock för oss som jobbar med barn. Barns fritidsintressen är jätteviktiga; bollsporter, dans, skridskor etc. Detta är saker man oftast startar i om man börjar skolan. Innan dess är det vanligtvis förskola och prefab-lekplats. Men om man bara satsar på barn från 7 års ålder och uppåt från fritidsförvaltningens sida, så missar man en stor del av barns behov som vi och andra föreningar med hjälp av bidraget kan erbjuda barnfamiljer i Malmö.

Bidraget används till fri lek och fritt skapande

Växtväcket driver bla Guldängens bygglek och Naturmolnets grannskapsträdgård. Vi är inte en idrottsförening med organiserade träningstillfällen, vi är en möjliggörare för fri lek och fritt skapande. För att kunna stoppa händerna i jorden, leta maskar, vattna blommor, snickra och måla. För att lekbygga ett stall och leka häst i det. Där ledarnas roll inte är att styra leken utan att möjliggöra den. Bidraget som vi får för barn från 4 års ålder är avgörande för oss om vi ska kunna erbjuda alla barn i Malmö tillgång till *äkta fri lek* i en trygg miljö. Något som forskarna är rörande överens om är oerhört viktigt för barn och deras positiva utveckling:

Utvecklingspsykologiska aspekter av den fria leken

Inom forskningen så talar man om barns kultur kontra barnkultur, där barnkultur är kultur som oftast vi vuxna skapar, som konsumeras av barn. Med **barns kultur** menar man det som barnen själva skapar när de får ägna sig åt fri lek och skapande, fri från vuxnas instruktioner och tillsägelser. Det är här de lär sig de sociala spelreglerna och det är här som positiva mönster grundläggs i barnets utveckling.

I 4-årsåldern lämnar barnet det omedelbara beroendet av den vuxne. Vägen mot en ökad autonomi och självständighet utvecklas via den fria leken under perioden mellan just åldrarna 4 och 7. Då läggs också plattformen till att ta sig fram och vara bekväm att gå in i för barnet ovana situationer i framtiden. Barnet ska lära sig empati, sociala regler, kreativitet etc — allt det som den som vuxen kommer att behöva för att fungera i vårt samhälle. (Hänvisning till Krister Svensson, f.d ordförande i IPA- International Play Association samt universitetsadjunkt i pedagogik)

Artiklar som stödjer detta är följande:

(Jag har i texten markerat med överstrykning viktiga bitar:) (och kommenterat.)

■ [THE_POWER_OF_PLAY_A_Research_Summary_on.pdf](#)

Genom fri lek och fritt skapande kan barnen på Guldängens bygglek och Naturmolnet, inom trygga ramar, få utmana sig själva, både socialt, motoriskt, fysiskt och mentalt, på det sätt som de själva väljer.

En del av den fria leken är “rough and tumble”. Svenskan saknar adekvat översättning, den brukar benämnas som bråklek men rough and tumble känns mer talande. Forskning kring att barns “rough and tumble” lekar har visat att det är genom just denna typ av lekar som barn lär sig empati (för källa se exempelvis Penny Wilsons Ted talk, mer om henne härunder). Denna del av barns kultur skiljer sig från den mer programmerade och målstyrda verksamheten som barn möter i bland annat förskolan.

Vad blir konsekvenserna för barn som berövas möjligheterna till fri lek? Det finns spännande forskning gjord av Dr Stuart Brown. Han forskade på fångar i amerikanska fängelser som var dömda för våldsbrott och tittade på hur deras barndom hade sett ut vad gällde fri lek, och fann ett samband. Man går så långt som att kalla det för att de som barn hade varit “**play-deprived**”.

Vad gäller fri lek och vikten av det så kan jag också hänvisa till Youtubes “Ted Talk” och andra föreläsningar på nätet med **Penny Wilson**. Penny Wilson är ledande inom Adventure Play (bygglek) i Storbritannien. Hon har också författat “Playworker Primer” som är en bibel för oss som jobbar som “playworkers” här i Malmö. I Storbritannien finns det en hel utbildning för det, och det är inte fritidspedagog eller förskolepedagog man blir utan “lekarbetare”.

Behöver ni mer forskning på ämnet så hör gärna av er, det finns massor! Vi kan också gärna ha samtal kring vad det innebär med den fria leken, ålderskategorier och dess inverkan på barnets utveckling till en lycklig och välfungerande samhällsmedborgare.

I denna artikel har jag markerat viktiga delar och kommenterat:

■ [Developing_life_skills_through_play.pdf](#)

Integration, språkutveckling och kostnadsfria aktiviteter

Bidrag från fritidsförvaltningen gör att vi kan ha gratis aktiviteter på loven för alla barn i Malmö oavsett vilken socioekonomisk status som deras föräldrar har. Vi vill hävda att det dessutom är en integrationsfråga; Många av barnen som besöker oss har annan etnisk bakgrund, flera av dem kämpar med språket. Att få utmanas i svenska språket i en trygg miljö där man leker med jämnåriga och lär sig nya ord och meningar genom den fria leken är jätteviktig för oss **som samhälle**. Att språket är en vattendelare i dagens samhälle är vi nog överens om — har du inte språket, hur ska du kunna få ett jobb? Barns språkutveckling påbörjas redan i fosterstadiet och utgör en dynamiskt process genom hela livet. För små barn sker språkutvecklingen i hög grad genom vardaglig interaktion med barn och vuxna i närheten. Leken utgör en arena där språket är nyckeln till ömsesidighet, kommunikation och förståelse.

CTC (Communities that Care)

CTC är ett vetenskapligt grundat system som går i linje med Malmökommissionens rekommendationer för en socialt hållbar stad. Arbetet går ut på att skapa goda och trygga uppväxtvillkor för barn och unga. Beslut om att arbeta med CTC fattades av kommunstyrelsen den 3 maj 2017. Införandet av CTC involverar de flesta av Malmö stads förvaltningar i bred samverkan med boende och verksamma i respektive lokalområde. Enligt ett nytt beslut i kommunstyrelsen omfattas hela Malmö av CTC från 2021.

Att inom samma kommun å ena sidan klubba igenom en handlingsplan för att öka skyddsfaktorer och minska riskfaktorer för Malmö barn, för att sedan med andra handen ta bort ideella föreningars möjlighet att vara med och skapa möjligheter för Malmö barn under 7 år är minst sagt kontraproduktivt.

CTC tar i sina handlingsplaner upp just småbarnsåldern som viktig för framtida utveckling och hur man kan förebygga att dessa barn börjar röka, dricka, samt använder eller har tillgång till vapen. Det arbetet börjar i förskoleåldern!

Kommunfullmäktige HAR alltså klubbat igenom att CTC ska vara gällande i Malmö alla stadsdelar, då torde väl även fritidsförvaltningen ingå i det arbetet? Växtväcket som förening är knutet till CTC och är del i deras utvecklingsarbete. Växtväckets barnaktiviteter har fokus på bygglek, fritt skapande och odling. Vårt arbete riktar sig mot barn i alla åldrar, och om vi inte kan få bidrag för barn under 7 år så riskerar denna grupp av barn bli diskriminerade i det arbetet som vi gör vad gäller stärkandet av barnets självständighet och kreativitet via den fria leken.

För vidare läsning:

CTC Handlingsplan Område E 2021-2031

Version 1.0

Går att hitta på: <https://malmo.se/Communities-That-Care-CTC/CTC-omraden.html>

Barnkonventionen

Vi vill också hänvisa till Barnrättskommitténs allmänna kommentar nr 17 (2013) om barnets rätt till vila, fritid, lek och rekreation samt till det kulturella och konstnärliga livet. Spontan lek, dvs fri lek anses lika viktig som strukturerad lek. (Hela kommentar 2, men framförallt det markerade i texten här under:

*“2. Efter att ha granskat hur barns rättigheter enligt konventionen har genomförts är kommittén emellertid bekymrad över vilket ringa erkännande staterna ger rättigheterna i artikel 31. Att dessa rättigheter inte ses som betydelsefulla i barns liv medför att man inte gör tillräckliga investeringar, att skyddslagstiftning är svag eller obefintlig, och att barn är osynliga i nationell och lokal planering. **Där det görs investeringar är det oftast i form av strukturerade och organiserade aktiviteter, men det är lika viktigt att skapa tid och utrymme för barn att ägna sig åt spontan lek, rekreation och kreativitet, samt att främja samhällsattityder som stödjer och uppmuntrar sådan***

aktivitet.” (sid: 2 i [Barnets rätt till vila, fritid, lek och rekreation samt till det kulturella och konstnärliga livet \(art. 31\)](#))

Vi menar därför att om vi fortsätter att ta bort bidrag för barn under skolåldern så kommer fritidsförvaltningen att delta i en samhällsutveckling som motsäger hela barnkonventionen, då man bortser från viktiga punkter kring barns utveckling under viktiga år.

Barnkonventionen är lagstadgad i Sverige sedan 2020. Barnkonventionen och kommentaren från Barnrättskommittén hänvisar till barn ålder 0-18 år, **inte** 7-18 år.

Förslag framåt

Slutligen vill vi gärna tillägga att vi gärna hade sett att anslagen från fritidsförvaltningen hade delats upp i “två delar”. En del som handlar om fritidsaktiviteter som är av mer organiserad struktur, som bollsporter tex, som dagens regler till stor del är utformade från. En del som handhar föreningar som vår där reglerna behöver utformas för att passa aktiviteter med en annan struktur. *En sådan uppdelning skulle innebära att fritidsförvaltningen hamnar i framkant vad gäller det kommunala arbetet med att inkorporera den lagstadgade barnkonventionen i sitt arbete.*

Vi tycker att nuvarande system är diskriminerande för små ideella föreningar som försöker jobba med det som är allas vårt gemensamma fokus: Barn.

Sammanfattning:

- Barnkonventionen gäller för barn 0-18, inte 7-18
- Barnkonventionen gör gällande att man gärna gör investeringar i strukturerad lek, men att det ska också göras investeringar för att främja barns möjlighet till fri lek. Igen: barn är barn innan även före 7 års ålder.
- CTC som är arbetsmodellen som Malmö stad har åtagit sig att arbeta utifrån gör gällande att det gäller även barn från åldern 0-3 och sedan uppåt.
- Barn påbörjar resan mot autonomi vid 4 års ålder, inte vid 7.
- Barnkultur dvs bollsporter, dans etc är viktigt, men barns kultur: dvs den fria leken och skapandet är exakt lika viktigt för att barn ska ha en hälsosam utveckling och bli fungerande vuxna individer.
- Barns språkutveckling börjar redan långt innan 4 års ålder och lek är en viktig del av inlärningsprocessen och därmed också för barnets utveckling.

Vänliga hälsningar,
Liza Olander Wihlney

För Växtvärdet Malmö Ideell förenings räkning.

Se Penny Wilson föreläsa efter 1.25 i videon här:

 [Leken Först! Planering och gestaltning av barns utemiljöer. Dag 1 torsdag 8 sept...](#)

Artiklar

 [Developing_life_skills_through_play.pdf](#)

 [THE_POWER_OF_PLAY_A_Research_Summary_on.pdf](#)